

TARUPETTAI

KARULA RAHVUSPARGI INFOLEHT nr. 39

suvi 2009

Foto: Pirkko Kama

Aituma, aituma
sannakütjale,
sausüüjäle,
vihahaudajalõ,
sälläsoedejalõ!
Kosjaq tulguq,
tõsõq minguq,
kolmandaq saiskuq koa takan!

Tütarlatsõ vihhlõja lugõ

- *Aidake leida kadunud pärimuskohti!*
- *Valupunkt – mis toimub Vahil?*
- *Karula rahvuspargis on uus töötaja – Kaidi Jõesalu*
- *Karula Hoiu Ühing andis välja CD.*

T A S U B T E A D A

Auditeeriti Karula niitude hooldamise projekti vahendite kasutamist

Riiklik Looduskaitsekeskus (edaspidi LKK) taotles keskkonna infrastruktuuri rajamiseks Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi ERDF) vahendeid aastatel 2004 – 2008 kokku 11 856 012 krooni. Nimetatud summa jagunes 5 projekti vahel. Karulas viidi läbi projekt nr. 4.0204-0245 „Karula rahvuspargi niidukoosluste hooldamine ja märgade niitude taastamine“ maksumusega 2 372 700 krooni. Projekti raames rajati või renoveeriti 12 truupi, taastati ja tehti kasutusvõimalikuks 46,2 ha märgasid niite ning soetati märgadele niitudele sobivat niitmis-tehnikat, traktoreid ja loomi. Kogu niitude hooldamiseks mõeldud varustus on soetatud 2007. aastal ning enamus sellest on antud erasektorile Looduskaitseeaduse § 17 alusel tasuta kasutusse.

Tulenevalt Perioodi 2004 – 2006 struktuuritoetuse seadusest on toetuse saaja kohustatud kasutama toetust ja toetuse abil soetatavat, ehitatavat või renoveerilaval vara ettenähtud tingimustel. Keskkonnaamet (LKK õigusjärglasena) kui toetuse saaja peab tagama projekti elluviimise tulemusena soetatud, ehitatud või renoveeritud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt viie aasta jooksul, arvates toetuse rahuldamise otsuse tegemisest. Juhul, kui toimub muutusi vara sihtotstarbelises kasutamises, säilimises või omandis, peab tulenevalt struktuuritoetuse seadusest taotlema selleks SA-It Keskkonnainvesteeringute Keskus kui ERDF vastava meetme rakendusüksuse kirjaliku nõusoleku.

ERDF looduskaitseprojektide üle teostas Keskkonnaamet maikuus siseauditi, mille järel-duste alusel tuleb lähikuudel korrastada soetatud vara kasutus.

Audit selgitas, et LKK ei ole sõlminud lepinguid kõigi vara kasutada andmise kohta või siis on lepingutes puudusi, seetõttu kohustati regiooni viivitamatult sõlmima projekti raames soetatud vara hooldajatega riigile kuuluva vallasasja tasuta kasutusse andmise lepingud või korrastada need nõuetekohaseks.

Samuti hinnati ebapiisavaks Riikliku Looduskaitsekeskuse (nüüd Keskkonnaameti) poolne kontroll

tehnikat sihtotstarbelise kasutuse osas. Leiti, et lepingulised kohustused on tehnika puhul allahinnatud ning riigivara kasutamine otstarbekus võiks olla suurem. Seetõttu kohustati regiooni leidma võimalused lepinguliste kohustuste oluliseks suurendamiseks ning tõhustama Keskkonnaameti poolset kontrolli traktorite sihtotstarbelise kasutuse üle või muutma lepinguga antud traktorite kasutus osaliselt tasuta-tavaks. Osal tehnikal puudus nõuetekohane tähistus.

Lihaveistega sooniitu taastamas.

Foto: J. Ruukel

Projekti käigus taastatud ja taas kasutusse võetud niitude jätkusuutlik ja nõuetekohane majandamine tagab Karula rahvuspargi kaitse-eeskirja ja kaitsekorralduskava täitmise, seetõttu on oluline soetatud vahendeid kasutada maksimaalselt eesmärgipäraselt ja efektiivselt. Sellest tulenevalt loodame laiendada edaspidi ka loomade kasutust teatud lepingutingimuste kaudu ning laiendada tehnika kasutusvõimalusi.

Lepingute korrastamist on juba alustatud. Loodame kasutajate mõistvat suhtumist. Samas ootame ka rahvuspargi elanike ja maaomanike ettepanekuid projekti tegevuste laiendamise kohta kogu rahvuspargis eesmärgiga muuta projekti tulemused jätkusuutlikumaks.

Ettepanekud palume saata ikka Karula keskkusesse või niitude hooldamise osas Jan Ruukelile.

Ena Pollimäe
regiooni juhataja k.t.

Karula külastuskeskuse kasutamine

Keskkonnaametil on kogu Eestis loodumajad, mille kasutamine on võimalik lisaks ameti- sisestele vajadustele ka loodushariduslikel eesmärkidel. Üks nendest on Karula külastuskeskus ja Karula kontori seminari- ruum. Kuna Keskkonnaamet ei tegutse maju rentides äriiselt, ei võeta majade ja ruumide kasutamise eest tasu, vaid need antakse tasuta kasutada. Lähipäevil kinnitatakse ühtne kord, mis kehtib kõigi Keskkonnaameti loodumajade tasuta kasutusse andmisel.

Loodumajade eesmärk on toetada loodus- hariduse andmist, keskkonnaseiret ja keskkonna- uuringute läbiviimist. Loodumaju saavad broneerida järgnevad juriidilised isikud: **avalikud haridusasutused, ülikoolid, MTÜ-d ja siht- asutused, millede põhikirjaline eesmärk on looduskaitse ja/või loodushariduse andmine, teadusasutused, riigiasutused.** Broneeringuid saab teha ainult loodushariduse, keskkonna- seire, kaitsealadel kohaliku kultuuripärandit toetavate ja keskkonnakaitsega seotud ürituste ning projektide tarvis. Loodumaja kasutamiseks sõlmitakse regiooni juhi poolt tasuta varakasutuse leping. Kasutajad avalikustatakse ka

keskkonnaameti kodulehelüljel.

Loodumajade kasutamise kord määrab ka kasutaja kohustused. Kasutaja vastutab selle eest, et tema lahkudes jääb loodumaja korda. Kui seoses loodumaja kasutamisega on tekkinud kahjud, peab kasutaja need hüvitama. Juhul, kui loodumaja tegelik kasutajate arv ületab majale kehtestatud kasutajate piirarvu või kui maja kasutus ei ole sihipärane, peab kasutaja tasuma Keskkonnaameti nõudel leppetrahvi 10 000 krooni ulatuses

Maja ei broneerita juhul, kui see on juba kasutusel Keskkonnaameti enda vajadusteks või kui puudub ressursid teenuse kvaliteetseks pakkumiseks. Viimane tingimus võib talvisel külmal ajal Karula maja kasutamist piirama hakata.

Loodumajade kasutamist saab broneerida peale kirjeldatud korra kehtestamist esmaspäevast neljapäevani kell 10.00-16.00 ja reedel kell 10.00-12.00 Karula keskkonnateabe spetsialisti Ülo Roobi kaudu telefonidel 782 8350 või 525 1552 ja Keskkonnaameti veebilehel.

Ena Pollimäe
regiooni juhataja k.f.

RMK Loodushoiu osakonna tegevus Karula rahvuspargis

Seoses ümberkorraldustega riigi keskkonna- asutustes laienes ka RMK tegevus, uuteks ülesanneteks on riigimaal praktiliste loodus- kaitsetööde tegemine ja kaitstavate loodus- objektide külastamise korraldamine.

Veebruarist tegevuse lõpetanud Riiklikust Looduskaitsekeskusest (LKK) tuli seoses uute ülesannete täitmisega RMK loodushoiuosakonda tööle Karula piirkonna loodusvaht Mati Urbanik.

Veel alustas kevadel Karula rahvuspargis tööd RMK teabespetsialist Kaidi Jõesalu, kelle töö põhieesmärk on rahvuspargi keskses piirkond- likku loodust, kaitseväärtusi ja külastuskorraldust tutvustava teabe jagamise korraldamine. Teabepunkt rahvuspargi keskses on avatud 15 maist kuni 15 septembrini iga päev kell 10.00 – 18.00.

RMK ülesandeks rahvuspargi alal on külastuse korraldamine, olemasoleva infrastruktuuri (lõkke- kohad, telkimiskohad, vaatetornid ja erinevad rajad), arendamine, hooldamine, renoveerimine, olukorra- ja külastajate seire ning vajadusel keskkonnakaitseliste meetmete rakendamine.

Mõnevõrra keerulisemaks muutub külastus- objektide hoolduse pool. Vastavalt riigihanke seadusele tuleb objektide hooldamiseks välja kuulutada hange, kus võivad paraku oma paku- mistega osaleda kõik sarnaste töödega tegelevad juriidilised isikud ka väljastpoolt rahvusparki. Sellel aastal osutusid pakkumisel edukateks suuremas osas ikkagi eelmiste aastate hooldustööde teostajad.

Vaatamata praegusele raskele ajale ei lase RMK kindlasti kaitsealadel loodusobjektide külastuse korraldamise kvaliteedil langeda, vaid hoiab seda ikka tõusuteel.

Küsimustega, samuti kui näete rahvuspargis objektide lõhkumist või muid sarnaseid probleeme, palume pöörduda:

loodusvaht Mati Urbanik 529 0388, e-mail: mati.urbanik@rmk.ee,
teabespetsialist Kaidi Jõesalu 5304 3504, 782 8350, e-mail: kaidi.joesalu@rmk.ee;
puhkeala juhataja Tarmo Denks 518 4294, e-mail: tarmo.denks@rmk.ee

Mati Urbanik
RMK loodusvaht

Ootame infot pärimuskohtade kaardistamiseks

Palume kohalike abi Karula rahvuspargis toimuva rahvapärimuse projekti, millega kaardistatakse siinse kandi kohapärimuse paigad, tegemisel. Kuigi Karulas sai juba kolm päeva mööda maastikke ringi käidud ja Kirjandusmuuseumis talletatud pärimustega seotud kohti otsitud, jäid meil osad neist siiski leidmata. Oodatud on info allpool toodud paikade asukoha kohta aga ka muud andmed, mis nende paikadega võiksid seostuda.

Jälleköivumägi Tsiilmiku maa peal. Seal kasvas kunagi Jälleköiv.

Nõiapedaja asukoht Karula kirikumõisa põllul, kõrge kingu otsas. Kuigi puu võeti maha juba 19. sajandi lõpus, peeti puu asukohta hiljemgi pühaks. Kas Pedajamägi Lüllemäel võib olla sellega seotud?

Kuningasaar Ähijärve põhjakaldal. Sinna olevat viinud läbi soo pakktee.

Jõeperä kirikuaseme täpne asukoht.

Üleskirjutuste järgi Valga-Võru tee ääres, Tatriku talu maal.

Pädikumägi Jõeperäs Tatriku talu lähedal.

Matusekoht Taitse talu maal.

Lüllil tulba täpne asukoht Karula kiriku juures.

Orja tulp Lüllemäel.

Matusekoht Meose talu maal Apja külas

Köstre mägi. Seal asus **Kirikumõisa lepp**, kuhu seoti linte.

Kiriku ase (kividest müürid) **Koobasaare** metsaüleva koha lähedal metsas

Rahalimägi Vana-Hauka või Mähkli ümbruses.

Kui keegi oskab nende paikade asukoha kohta midagi öelda, siis palume kirjutada meiliaadressil pt@ut.ee või helistada numbril 5387 1841.

Pikne Kama

Eesti Kirjandusmuuseum

Karula kevadistes õuesõppeprogrammides osales ligi kuussada last.

Koolilastele on õueõppeprogramm eelkõige võimalus klassiruumist välja saada, end vabalt tunda ning samas kinnistada talvel õpitud teadmisi loodusest. Kevadisel õueõppehooajal viidi Karula rahvuspargis läbi 25 õppeprogrammi 571 osalejale. Programme viisid läbi nii kohalikud loodusgiidid Mats Meriste, Lillian Freiberg, Mati Urbanik kui ka Karula keskkonnahariduse spetsialist Ülo Roop.

Õuesõppeprogrammi laste loodusrajal. Foto: M. Urbanik

Populaarseks osutunud laste loodusradamänguväljak on mõeldud kõige pisematele ränduritele. See asub Ähijärve külastuskeskuse lähedal. Poolekilomeetrisele teekonnale on hulganisti puidust atraksioone nii õppimiseks kui ka

lustimiseks. Selleks, et rada paremini ära kasutada töötas Ülo Roop välja spetsiaalse programmi nooremale kooliastmele ja lasteaedadele.

Programm on üles ehitatud nii, et läbides raja erinevaid punkte kaetaks väga mitmed elustikurühmad: imetajad, linnud, putukad, puud ja järveelustik. Samas saadakse ka teadmisi päikese liikumise ning kivimite kohta. Loomulikult ei puudu ka keskkonnateemalised mängud, võistlused ning töölehed.

Lasteraja programmis osales kokku 168 last koos õpetajatega kuuest koolist Võrumaalt, Valgamaalt, Põlvamaalt ja mujaltki.

Sügisel saab Karula looduskeskusest tellida 7 erinevat õppeprogrammi.

Sügishooajal septembrist novembri alguseni on võimalik tellida lasteraja programmi, lehtpuude programmi (sobib lasteaialastest kuni 4. klassi õpilasteni) ja Peräjärve metsaprogrammi, mille sihtgrupiks on 5. – 9. klassi õpilased. Lisaks käivitame peale väikest pausi uuesti programmi „Põld elukeskkonnana“, milles saavad õpilased ülevaate sellest, milliseid töid talus sügisel tehakse. Samuti on võimalus mõnda tööd ka ise proovida. Programmi viiakse läbi Jüri Drenkhani juures Ränna talus. Jätkuvad ka programmid „Ühiselulised putukad“ (Mati Urbanik), „Pinnavormide tekkelugu“ (Mats Meriste) ja „Järveelustik“ (Lillian Freiberg).

Ülo Roop

Keskkonnahariduse spetsialist

Karula kihelkonna vanem käsitöö CD-l

MTÜ Karula Hoiu Ühingu kogus aastatel 2008-2009 kokku erinevates muuseumides ja eraisikute käes leiduva Karula kihelkonnast pärineva vanema käsitöö kirjeldused ja fotod, mis koondati ühtsesse elekt-roonilisse andmekogusse. Nüüd on andmekogu välja antud CD-na.

Andmekogu loodi selleks, et Karula kihelkonna vanemast käsitööst huvitatud käsitöö-tegijad ja muud huvilised saaksid hõlpsasti ülevaate Karulas aegade jooksul tehtud käsitööst ning inspiratsiooni oma tööde tarbeks.

Andmekogu koostati MTÜ Karula Hoiu Ühingu poolt Kodanikuühiskonna Sihtkapitalile esitatud projekti "Koostöö tõhustamine avaliku- ja erasektori vahel läbi kohaliku käsitöö edendamise" raames.

Täname abi eest Eesti Rahva Muuseumi, Mõniste, Valga, ja Võru Muuseumi ning kõiki toremaid inimesi, kes lubasid pildistada neile kuuluvat käsitööd – Kõlli Eichenbaum, Kadri Janson, Leili Koemets, Virve Post, Lehte Puura, Aino Raam, Krista Reva, Eerika Saaron, Elli Treufeldt ja Merle Tuulas.

Vabandame CD-le sattunud kahetsusväärse vea pärast. Eksituse tõttu on andmekandjal omistatud Aino Raamile Leili Koemetsa (Jõeperä külast Tihase talust) tehtud labakindad ja talle kuuluvad Leena Koemetsa valmistatud linikud ja kaltsuvaip ning rätikud (v.a. linane käterätik, mis kuulub Aino Raamile), samuti esemete pildistamise luba.

Käsitöö CD-d on võimalik saada Karula Hoiu Ühingust. Häid mõtteid!

Lilian Freiberg

Karula Hoiu Ühingu KÜSK projektist

Mai lõpuga sai läbi Kodanikuühiskonna Sihtkapitalile esitatud projekti "Koostöö tõhustamine avaliku- ja erasektori vahel läbi kohaliku käsitöö edendamise" esimene periood, kus hoiuühingule eraldati 243 998 krooni erinevateks tegevusteks. Lühidalt tehtust: hoiuühing sai omale uuendatud kodulehe ja Karula Naisseltsi majja ruumi, käidi õppereisl Setumaal, koostati kohalikest käsitöömeistritest andmekogu ja käsitöö müügivõimaluste uuring ning anti välja Karula kihelkonna vanema käsitöö CD. Lisaks toimusid veel koolitus-ümarlaud piirkonna meene väljatöötamiseks, jürapäeva mõttetalgud ning

ühisüritusena Võro Selts VkkF-ga „Vana Võromaa käsitöö ödak“.

Kuna esimese poole aruanne kiideti heaks, eraldati hoiuühingule **195 558 krooni** ka teise perioodi tegevuste läbiviimiseks. Selle raames on toimunud juba käsitööpäev ja simman. Tulemas on aga veel Karula kihelkonna käsitööd tutvustav raamat, teine meene välja töötamise koolitus-ümarlaud ning projekti lõpukonverents ja raamatu esitlus Eesti Rahva Muuseumis Tartus.

Lilian Freiberg
projektijuht

Uus töötaja Karula rahvuspargis

Olen sündinud 26. septembril 1979 a. Põlvamaal Oraval. Kooliteed alustasin Hanikasel, armsas külakoolis, mis praeguseks juba aastaid suletud. Põhikooli lõpetamise järel õppisin Põlva Ühisgümnaasiumis. 1997. a. alustasin tudengielu Tartus, asudes õppima Eesti Põllumajandus-ülikoolis aiandust. Peale kooli lõpetamist olen töötanud nii aedniku kui klienditeenindajana.

Minu uueks ametiks Karulas on RMK Karula teabepunkti teabespetsialisti koht ja minu tööks on teabepunkti töö korraldamine ja info jagamine külalistajatele.

Karula kant on mulle armsaks saanud tänu kunstnik Navitrollale, kes mõned aastad tagasi siia elama asus ja kes on süstinud vaimustust siinse kandi ilust ja omapärast teistesegi.

Kaidi Jõesalu Foto: erakogu

Kuna olen ise uus inimene Karulas, siis kutsuksingi kohalike teabepunkti läbi astuma, juttu puhuma ja teineteisega tutvuma. Meeldivate kohtumisteni ja ilusat suve kõigile!

Kaidi Jõesalu

RMK Karula
teabepunkti
teabespetsialist

PÄEVAKORRAL

Mis toimub Vahil?

Keskkonnaamet kommenteerib

Endises Vahi metsavahikohas on toimunud viimastel päevadel suured muutused. Lammutatud on kogu hoonestus, puhastatud/süvendatud Ähijärve, planeeritud õueala, paigaldatud puhastusseadmed ning käivad ettevalmistustööd uue sauna ehituseks.

Keskkonnaamet on omapoolse jah-sõna andnud eelpool mainitud tegevustest vaid uue sauna ehituseks vanale sauna kohale. Ülejäänud on meie jaoks omavoliline tegevus. Seaduse mõistes

olnuks omanikul vajalik kooskõlastada hoonete lammutus, järve puhastus ning ka puhastusseadmete paigaldamine. Kuna eelpool mainitud tegevuste osas vastavad load puuduvad, siis on kohapealse olukorra fikseerinud Keskkonna-inspeksioon ning tegeleb menettlusega.

Vahi kinnistu omanik on Alar Tamming, asju aitab omanikul kohapeal korraldada Unno Niit.

Henno Peegel
Keskkonnaamet

Tööde korraldaja Unno Niidu vaatenurk

Vanad metsavahi kohas polnud elatud ca 20 aastat. Hooned olid väga halvasti seisukorras. Ainus hoone, millel oli katus, oli nn nõukaajal kahest hoonest kokku ehitatud elamu. Traditsioonilist talustiili see ei esindanud. Vanal aidal puudus sisuliselt katus, lagi oli sisse langenud ja palkseinad mädanenud. Laudal puudus katus osaliselt, seinad kohati mädad ja talad ja lagi olid sisse kukkunud. Puitsõrestikul oleval künnil puudus katus ja osaliselt ka kattelaudad. Hoonete ümbrus oli võsastunud ja kaldaala kõrkjaid täis kasvanud, ning prahti täis. Töid alustades oli plaan teha heakorratoid ja ehitada uus saun ning uurida olemasolevate hoonete renoveerimiskõlblikkust. Sauna ehituseks olen võtnud vajalikud load ja kooskõlastused. Heakorratõudeks kooskõlastusi minu teada vaja pole. Kinnistuid on osaliselt puhastatud võsast ja prahist ning kaldaala kõrkjatest ja sinna aastatega kogunenud prahist ning puhastatud on ka kinnistut läbiv kraav. Teadsin, et kaldaala puhastamine ilma kaldajoont muutmata on lubatud.

Töid alustades lasin palkehitusspetsialistil üle vaadata kõrvalhoonete seisukorra. Vastus oli, et aida renoveerimine pole enam võimalik ja nõukaajal ehitatud lauda taastamine muu otstarbega hooneks pole mõistlik.

Kuna elamu seisukord oli väga halb, ehituskvaliteet enam kui küsitav, maja proportsioonid ja ruumide asetused väga veidrased, siis sai vastu võetud otsus, et elamu tuleb uus ehitada. Alustuseks

pakkusin seal olevaid hooned tasuta ära vedamiseks piirkonna elanikele. Kõik kohalkäinud pidasid hoonete seisukorda liiga halvaks ja polnud mu pakkumisest huvitatud. Vaid lauda oli võimalik osaliselt taaskasutada.

Juuli algul esitasin Antsla valda kõikide hoonete lammutustaotlused. Kahjuks on puhkuste aeg ja asjad on veninud. Kuna ekskavaatoritööd olid objektile lõppemas, kuid lammutusload puhkuste tõttu kooskõlastamata ja ma olin rääkinud lammutamise vajalikkusest (vastuseisuta) kooskõlastavate osapooltega, otsustasin lammutustööd teostada, kuna ekskavaatori abil on see kordi odavam ja kiirem. Kahjuks olen seaduste vastu eksinud, kuid usun, et mõistate mu tegevuse motiivi.

Lõpetuseks veel reovee septikust ja imbväljakust. Ma lihtsalt ei teadnud, et ka selle paigaldamiseks on vaja kooskõlastust. Teadsin vaid, et see on rahvusparkis heakskiidetud süsteem. Huvitav paljude Karula rahvusparki majapidamiste reoveemahutid ja imbväljakud on ehitatud eelnevalt kooskõlastusi omades? See pole küll mulle vabanduseks, kuid enamuse ei ole kooskõlastatud.

Minu arusaam asjast on, et piirkonna elanikel peaks olema hea meel, kui mõni vana talukoht saab uue elu. Vahile on planeeritud laastukatustega ristpalkhooned, mis sobivad sinna keskonda. Loodan, et ka 100 aasta pärast on sealsed hooned heas korras.

Unno Niit

Väljavõtteid Karula rahvusparki kaitse-eeskirjast

§16. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk Kaika, Jõepera, Mähkli, **Ähijärve**, Rebäsemõisa-Kolski, Apja, Savijärve, Silla, Saera ja Järve piiranguvööndis on looduse mitmekesisuse ja **maastikuilme ning kultuuripärandi, traditsioonilise pärandmaastiku ja taluarhitektuuri säilitamine ning asustuse struktuuri kaitse.**

§ 18. Ehitustegevus piiranguvööndis

(3) Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

5) hoonete esialgse välimuse taastamine;

6) kaitse-eesmärgile mittevastavate hoonete lammutamine ja ümberehitamine;

7) eksperdihinnangul lagunenud hoonete lammutamine ning rekonstrueerimine.

§19. Keelatud tegevus

6) veekogude veelaseme ja kaldajoone muutmine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul olemasolevate liikide puhastamisel, talukompleksi juures olevate kraavide laiendamisel kuni 0,1 ha suurusteks tiikideks ja loodusliku veerežiimi taastamisel.

TEGEMISI

Saunateemad ja simman Ähijärvel

Laupäeval, 4. juulil, said suitsusaunahuvilised kokku rahvusparki õuel. Räägiti kõigest mis otsapidi saunaga seotud. Vanadest saunakommetest kõneles Kristi Salve Eesti Kirjandusmuuseumist, Kalle Eller jagas oma lõekspidamisi kerisekivide valikul ja Krista Reva rääkis, miks saun meie tervisele nii hea on. Kristi Kalve ja Eerika Saaron olid ette valmistanud linnastest õlletegemise erinevate etappide näidised ning kohapeal pandi lõpuks ka õlu käima.

„Vanal kuul tehtud viha sees on üheksa rohtu, noorel kuul tehtud viha sisse saab seitse haigust“ – kuna aeg oli sobiv ja sauna ilma vihata pole mõtet minna, said kõik soovijad endale ka saunaviha või paar valmis teha. Pille Tomson rääkis vihategemisest ning jagas oma kogemusi hea saunaviha kokkupanemisel.

Karula, Boose ja Tsooru naiseltside liikmed õpetasid nõelkudumist, seebi viltimist ning saunavaiba heegeldamist. Tore päev sai teoks tänu toredatele inimestele – aitäh kõigile kes kohale tulid, oma käsitööd näha ja müüa töid ning niisama kaasa aitasid!

Pühapäeva õhtul, kui täiskuu siras taevas ja

Kalle Eller kõneles kerisekividest.

Foto: K. Preisman

Ähijärvel oli mõnus udu, toimus iga-aastane simman. Ka vanajumal võttis vaevaks vihmahoogudega pisut vahet pidada. Ansambel Kiritöö andis alustuseks toredate kontserdi, edasine pidu kogus hoogu lõkke ümber. Margus Põldsepp, Kadri Laube ja Marju Varblane võtsid üles vabadussõja-aegseid viise ja muid toredaid laule. Räägiti lugusid, sai tantsida ja kaasa laulda. Pärandkultuuri tutvustav nädalavahetus Ähijärvel sai teoks tänu Kodanikuühiskonna Sihtkapitali toele.

Lilian Freiberg

Karulas kasvab soome presidendi istutatud tamm

Soome president Tarja Halonen külastas oma puhkuse ajal Võrumaad. Muude tegemiste hulgas külastas president ka Ain Kaalepit tema Karulas

asumas Sora talus ning istutas peremehe palvel taluõuele külaskäigu mälestuseks noore tamme.

Allikas: Uma Leht

TARUPETTÄI

KARULA RAHVUSPARGI INFOLEHT

Ähijärve kontor ja
külustuskeskus on avatud
E-P 10-18

Address:
Ähijärve küla, Antsla vald,
66420 Võrumaa.

Tel./faks **782 8350**
loodusvaht 529 0388
niiduspets. 5340 8012
metsaspets. 5334 0871
maa- ja planeeringuspets.
516 1479

www.keskkonnaamet.ee

„Tarupettäi“ väljaandmist
korraldab MTÜ Karula Hoiu
Ühing (www.khy.ee),
väljaandmist toetab
Kodanikuühiskonna
Sihtkapital.

KÜSK Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

Kaastöid järgmisesse
infolehte ootame kuni **31. aug.**
2007 e-kirjana kiri@khy.ee või
Ähijärve kontorisse.

**Eks sest Rootsiojast
kõneldi kas vanast
niimoodu? - Tema jookse
vastapäeva, sellepärast
piat see tervist andma.
Sellega silmi peset, siis
olevet silmarohiss. Ja
tulnud on nimi sellest, et
Rootsi lahingut on
mägede peal peetu, nii
et veri on jooksnu ojana,
siis sellest on see nimi
tullu.**

**Nii kõneli üks vanast
vanainimese, ökva kui
lats olin. Toda ma küll
kuulsi, et Rootsi kunin-
gas oli löönü pajulooga
maa sisse ja üteli, et kui
ta kasuma lätt, siis tule
kunagi Rootsi kuningas
tagasi, aga kui ei lähe,
siis ta muidugi es saa
seda maad.**

Aliide Mölder 62.a. (1973)
Liiva talu, Apja küla

Karula rahvusparki koduleht

Seoses tehniliste probleemidega on Karula rahvusparki koduleht olnud mitmeid kuid uuendamata. See viga saab parandatud, kui koduleht tõstetakse Keskkonnaameti serverisse. Uueneb kodulehe ilme ning mõningal määral ka sisu. Uut kodulehte saab uudistada loodetavasti juba septembris, enne talve tulekut.

Avalik internetipunkt

Avalik internetipunkt Karula rahvusparki külustuskeskuses on kõigile soovijatele jälle avatud kõigil nädalapäevadel, kell 10.00 – 18.00ni on võimalik seda kasutada kõigil soovijatel. Samuti toimib ka ka Wifi võrk nii majas sees kui ka selle läheduses.

Karula rahvusparki tutvustav DVD

Ilmunud on uues kuues Karula rahvusparki tutvustav DVD, mis valmis Euroopa Liidu LIFE programmi poolt kaasrahastatud projekti "Natura 2000 biotoopide alalhoidmine Karula rahvusparkis 2001-2004" raames. 26 minuti pikkuse filmi tootja on OÜ Vesilind. DVD ümbris on biolagunevast materjalist. Film käsitleb Karula ajalugu, inimesi, maastikku ja loodust. Filmi on võimalik kõigil soovijatel hankida Karula rahvusparki külustuskeskusest Ähijärvel. Filmi väljaandmist DVD-l rahastas SA Keskkonna-investeeringute Keskus.

Ülo Roop

Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist

Karula rahvusparki külustusinfo ja kontaktid:

RMK Karula rahvusparki teabepunkt Ähijärvel on avatud esmaspäevast pühapäevani kella 10-st 18-ni. Alates 15. septembrist on keskus avatud vaid tööpäeviti kella 10-17ni. Telefon: 7828350, e-post: Kaidi.Joesalu@rmk.ee. Teabepunktis jagatakse voldikuid ja infot matkaradade, vaatamisväärsuste ning majutusvõimaluste kohta. On võimalik soetada Karula Rahvusparki DVD-d ja erinevaid trükiseid.

Kontakti saab:

Ülo Roop – Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist
5251552; 7828353
ylo.roop@keskkonnaamet.ee

Henno Peegel – Keskkonnaameti looduskasutuse spetsialist
5161479; 7828351
henno.peegel@keskkonnaamet.ee

Kaidi Jõesalu – RMK teabespetsialist
7828350
kaidi.joesalu@rmk.ee

Mati Urbanik – RMK Karula piirkonna loodusvaht
5290388; 7828352
mati.urbanik@rmk.ee

„Tarupettäi“ on koostanud ja toimetanud: Olivia Till (5333 2050), Pille Tomson (5260618) ja Merike Tsimmer (520 1988).